

govor ost proti Nemčiji, je očitno iz tega, ker se gibanje „Proč od Rima“ podpira iz Nemčije z ogromnimi sredstvi.

4. Ko je nadvojvoda kmalu po onem govoru potoval v Berlin je bil sicer sprejet z vsemi častmi ki mu gredo, toda ko je takoj za njim prišel ruski prestonaslednik, je bil ta veliko sijajnejše in znamenitejše sprejet, kar je bilo seveda vse namenoma prirejeno.

5. Pred nekaj meseci je stric ruskega carja in najvplivnejši član ruske carske rodbine prišel v Pešto obiskat avstrijskega cesarja. Namen njegovemu obisku ni bil nikdar pojasnjen, a vsestransko se sodi, da je bil namen političen in da od tedaj datira neko čedalje očitnejše približevanje mej Rusijo in Avstrijo.

6. Odkar je znan nemški carinski tarif, sta avstrijska in ruska diplomacija prišli do spoznanja, da bi se morali Rusija in Avstrija skupno braniti proti temu carinskemu tarifu, ker preti obema državam od tega tarifa velika gospodarska nevarnost. Storili so se tudi že konkretni koraki v ta namen in vse rusko časopisje jih odobrava ter priznava, da so interesi mej Rusijo in Avstrijo glede novega nemškega carinskega tarifa identični.

To so okoliščine iz katerih pač očitno izhaja, da se Avstrija in Rusija druga drugi prav močno približujeta, in iz katerih se da sklepati, da hoče tudi Avstrija, posnemajoč izgled Italije, napraviti svojo „ekstratour“.

Ako gre nadvojvoda Fran Ferdinand kot nositelj avstrijsko-ruskega približanja in prijateljstva v Petrograd, ga spremljajo najboljše želje vseh pravih Avstrijancev, zlasti vseh Slovanov, ki vidijo v rusko-avstrijskem prijateljstvu povratek k staroavstrijski tradiciji in najsigurnejše jamstvo za integriteto države in za ohranitev evropskega miru.

Politični pregled.

Notranji položaj. — Predpriprave za tisto komedijo, ki se uprizori pod naslovom upravne konference, se vrše dan na dan, ni pa slišati prav nič, kar bi obetalo kaj uspeha. Zdaj se razširja vest, da hoče vlada v parlamentu ustvariti neko novo koalicio, ki bi brez hrupa omogočila sprejetje nagodbe z Ogrsko, vendar se o tem v vseh krogih močno dvomi, ker so nasprotja prevelika, dasi je mogoče, da se Körberjevi brezstrastni vztrajnosti posreči, doseči tudi glede nagodbe nepričakovan uspeh.

Državni zbor. — Poslanska zbornica je sklicana na dan 4. februarja. Na dnevnem redu sta dve točki: rekrutni zakon in bosanske železnice. Predno pa pride zbornica k tej točki, poteče še nekaj časa, zakaj rešiti ima še nekaj zaostalih nujnih predlogov, tako predlog zastran Burov in predlog zastran terminske kupčije na borzi, a nesreča v duhovskem premogokopu provzroči gotovo nov nujni predlog.

Proračunski odsek je zadnje dni kaj mirno zboroval. Poslanec Robič je prijel predsednika višje sodnije v Gradcu grofa Gleispacha, da na južno Štajersko spravlja nemške sodne uradnike, slovenske pa odriva na Kranjsko. Pomagalo seve

ne bo nič Cesarjevo pričakovanje, da se v proračunskem odseku tudi razprava o proračunu naučnega ministrstva mirno izvrši, se ne izpolni. Nemške stranke so napovedale naučnemu ministru Hartlu boj, in sicer zaradi vprašanja o ustanovitvi češke univerze na Moravskem. V soboto so bile v tej zadevi razne konference. Nemci so zahtevali, da mora minister precizno izjaviti, da se češka univerza ne ustanovi ne v Brnu in ne v Olomuci, česar vlada neče izjaviti. Te dni so imeli Nemci v tej zadevi s Körberjem posvetovanje, katerega sta se udeležila tudi Steinwender in Derschatta. Posledica je, da se je razprava o visokih šolah odložila in da se najprej rešijo drugi deli proračuna naučnega ministrstva. V poslanskih krogih se govori, da hoče naučni minister Hartel demisionirati. Vzrok je nastop nemških poslancev v zadevi nemške univerze na Moravskem. Čuje se mnenje, da je celo stvar aranžiral grof Stürgkh v namen, da Hartla izpodrine in se vsede na njegovo mesto.

Goluchowsky in Aehrenthal. — Minister zunanjih del, grof Goluchowski, o katerem se že dlje časa govori, da bo moral odstopiti, se dobro zaveda, kako slab je njegov položaj in zato že dlje časa na različne načine skuša onemogočiti avstrijskega poslanika v Petrogradu barona Aehrenthala. Ravno sedaj se je razkrila prav pikantna spletkarstva grofa Goluchowskega. V nekem monakovskem listu je izšel nedavno dopis iz Peterburga, v katerem se je opisoval avstrijski poslanik na ruskem dvoru, baron Aehrenthal, kot nasprotnik trozveze in provzročitelj raznih slovanskih napadov v ruskih dnevnikih zoper Prusijo. V dopisu se je nadalje trdilo, da zavisi že obstoječa avstrijsko-nemška zveza jedino le od tega, če ne bo baron Aehrenthal imenovan naslednikom grofa Goluchowskega. V Berlinu so slutili za tem dopisom barona Aehrenthala ter zato napeli vse sile, da ostane grof Goluchowsky še nadalje vodja avstrijskemu zunanjemu ministrstvu. Pozneje pa se je izkazalo skoraj nepobitno, da se je dopis skoval v neposrednem krogu avstrijskega zunanjega ministrstva, tedaj pod vplivom grofa Goluchowskega samega.

Zanimive napovedbe. — „Budapesti Hirlap“ proročuje: „Zelo mogoče je, da se izvršita v naši monarhiji že v prvi polovici tekočega leta dva velika prevrata. V notranji organizaciji prav lahko prodre princip federacije na ta način, da se izroče jako važne zadeve, ki so sedaj v kompetenci državnega zbora, deželnim zborom. Na drugi strani pa se lahko zgodi, da bo naša država glede oblasti v Sredozemskem morju ter pri ureditvi razmer na Balkanu, posogla z oboroženo roko Ogrskim politikom se priporoča, da ne puste Srbije niti za trenutek izpred oči, zasledujejo pa naj tudi gonje, s katerimi se pripravljajo Francoska, Rusija, Anglija in Nemčija ob obalah Sredozemskega in Jadranskega morja. Glede Srbije pa opozarjam le, da je že Hunyady videl v duhu v Belgradu ključ do vzhodno-evropskega vladarstva.“

Srbija. — Proti kralju Aleksandru se je začela velika spletkarska akcija. Vsi sledovi kažejo, da izhaja z Dunaja in sodi se, da je bivši srbski ministrski predsednik dr. Gjorgjević s to akcijo v zvezi. Podkopava se sistematično kredit Srbije in razširjajo se vesti, kakor da bo moral kralj odstopiti in da postane Karagjorjević njegov naslednik. V to, da bi se povzdignila verjetnost teh vesti in oškodila Srbija, je dobro vsako sredstvo. Ko je te dni princ Karagjorgjević izdal oklic, naj se osvoboditelju Srbije postavi spomenik, so dunajski in peštanski listi takoj to razupili kot manifest, ki je naperjen proti Obrenovićem. Očitno je, da hočejo gotovi dunajski in peštanski krogi s to akcijo povečati v Srbiji vladajočo zmešnjavo in provzročiti politične, finančne in dinastične krize, a vse to zaradi tega, ker se je Srbija približala Rusiji in neče več biti ponižni sluga Dunaja in Pešte, kakor je bila za časa Milana.

Nemčija. — Te dni se mudi v Berlinu angleški prestolonaslednik. Cesar ga je seveda sprejel sijajno, a ljudstvo je ostalo hladno do kosti. Pri tem obisku se je jasno pokazala zev mej cesarjevo politiko in ljudskim mišljenjem. Cesar je na strani Angležev, ljudstvo na strani Burov, a ljudstvo nima toliko moči, da bi moglo politiki dati tisto smer, s katero se cesar ne strinja. Pa tudi cesarja ne gre obsojati, kajti kdo ve, če ga ne vodijo oziri na to, da je trozveza le še na papirju in da bi bila Nemčija popolnoma izolirana, če bi se ne držala Angleške.

Vojna v južni Afriki. — V tem, ko se angleški parlament z vso vnemo razgreva za najbrezobzirnejše nadaljevanje vojne v južni Afriki, v tem dobajajo razne vesti, ki kažejo, da nasprotje zoper Angleško vedno bolj raste. V Italiji, v Nemčiji, v Švici, v Avstriji, v Belgiji, v Nizozemski in v Franciji, da celo v Avstraliji so se čuli izrazi simpatije za Bure. Angležem primanjkuje vojaštva, začelo jim je težko iti z denarjem, vrh tega pa je položaj v Afganistanu jako nevaren. Pričakovati je, da nastanejo tam nemiri, ki zamorejo postati usodni za Angleže, kajti v slučaju nemirov, bi morala Angleška vzeti vojaštvo iz južne Afrike. Tudi na bojišču samem se Angležem ne godi dobro. Sedaj se je izvedelo, da so Angleži v času od septembra do novembra doživeli najst velikih porazov, katere je pa lord Kitchener v svojih poročilih popolnoma zamolčal. Usmrčenje burskih vodij Scheperja in Lotterja je mnogo Kaplandcev speljalo v burski tabor in je neki položaj Burov sedaj tako ugoden, kakor še nikdar doslej v dobi sedanje vojne.

Obrtnija.

Nova ruska železnica.

Rusija gradi novo železnico! Carski ukaz je priobčil zadevnim gubernijam, koder bo tekla ta proga, da ukrenejo vse potrebno za nakup zemljišč.

Proga bode tekla od Oregrada do Tačkenda in sicer od Oregrada, kjer je postaja že obstoječe železnice Oregrad-Samara. Od te postaje bode tekla železnica najprej južnozpadno do mesta Ilečka in od tu ob reki jednakega imena do Aktjubinska. Kmalu za Aktjubinskem stopi železnica na ruske stepe, po katerih teče do Kazalinskega blizu izliva Sir-Darja v aralsko jezero. Od tu dalje pojde železnica na desnem bregu reke Sir Dar mimo mest in trdnjav Karmagči, Perovsk in Čulek do mesta Turkestan, kjer se obrne vzhodno od Sirdarja in dospe v Tačkend in se združi ondi z že obstoječo srednjeazijsko železnico. Vsa dolžina te nove proge bode znašala 1880 km ali 1762 vrst. Železnica prestopi po mostovih tri velike reke: Ural, Emba in Araž.

Ta nova železnica bode velikanske važnosti, ker bode prva, ki bode vezala ruska ozemlja v osrednji Aziji z notranje ruskimi železnicami. Pomen te železnice bode torej s političnega kakor z gospodarskega stališča velikansk.

V gospodarskem pogledu se deli ta železnica v tri dele. Prvi del od Oreburga pa do Muhožarskega pogorja (425 km) teče pa še dokaj obljudenih krajih, kjer so za kmetijstvo novi, še neiztaknjeni pogoji. Ob

Ilečku se je ljudstvo že dokaj oprijelo kmetijstva, dočim je do zadnjega še pohajalo od kraja v kraj kakor Nomadi. V bližini mesta Ilečka so tudi ogromni zakladi kamenene soli. Te zaklade izkorišča neka družba orenburških trgovcev, ki izvozi vsako leto 24,000.000 kg soli. — Drugi del poteče od Muhožarov pa do Kazalinskega in gre po samih pustinah, kjer razun posameznih kirgiških koč ni videti nobenega naseljenja. V tretjem letu pa poteče železnica od Kazalinska do Tačkenda, t. j. po pokrajinah z dokaj razvito kulturo. Zemlja je tu rodovitna in prebivalstvo znaša že zdaj 6—8 duš na štirj. kilometer. Žita se je pridelalo lani 570,000.000 kg razne vrste. V političnem oziru pa bode železnica tem večjega pomena, ker ponese iz središča Rusije ruski vpliv na skrajne meje osrednje Azije. S tem delom Rusije zopet dovrši orjaški čin svoje kulturne misije v krajih, kamor ne seže vpliv nobene druge oblasti.

Kmetijstvo.

Kako se obvaruje sadno drevje pred zmrzolino?

Znano je, da pri hudi zimi sadno drevje rado ozebe. Taka ozeblina na sadnem drevesu je jako škodljiva, ker skorja ozebljenega drevesa poči, napravi se nova, iz katere se iztaka in izpuhti sok, drevo dobi raka, hira, in se dostikrat posuši. Taka ozeblina na sadnem drevju nastane vedno na južni, to je, solnčni strani drevesa, in to radi tega, ker se vsled solnčne gorkote, katera obseva po dnevu deblo drevesa, prične drevesni sok po razgreti strani pretakati, po noči, ko pa nastane zopet mraz, pa ta sok smrzne. Ker pa se vsaka tekočina v mrazu raztegne, tako se raztegne tudi zmrznjeni drevesni sok, vsled raztegnenja pa poči istega obdajajoča drevesna skorja, včasih kar od krone do korenin.

Da se temu v okom pride, je najboljše in edino sredstvo to, da se odvrnejo solnčni žarki, da ne segrejejo v nepotrebnem času drevesa. In to se zgodi, ako namažemo drevo z gosto apneno vodo, kateri smo primešali nekoliko ilovice. Znano je, da odbija bela barva solnčne žarke od sebe in istim odvzame, oziroma oslabi njihovo moč. Ker boje drevo namazano z apnom, se istega solnčni žarki ne bodejo tako z močjo prijeli, sok, kateri po zimi v drevesu počiva se ne bode začel pretakati, in vsled tega ne more zmrzniti. Apno pa ima tudi to dobro lastnost, da vsled svoje ojtrosti uniči mah, kateri raste po drevju, uniči raznovrstno zalogo mrčesa, katera se ugnezdi za skorjo drevesa, da tam prezimi in z mladletja požre cvetje drevja.

Na ta način bode napravil sadjar s tem, da namaže drevo z apneno vodo, dvojno korist, bode